

Luleå tekniska universitet
Rektor
971 87 Luleå

Juridiska avdelningen
Teresa Edelman
BESLUT

2005-05-09
Reg.nr 31-1067-05

Handläggning av tillgodoräknande och kursplaner (universitetets dnr 638-05)

Anmälan

N N har i en anmälan till Högskoleverket ifrågasatt Luleå tekniska universitets handläggning av hennes begäran om tillgodoräknande och påpekat brister i vissa kursplaner. Hon har anfört i huvudsak följande.

Hon sökte under hösten 2003 om tillgodoräknande av ett antal A-kurser inom medie- och kommunikationsprogrammet vid Musikhögskolan vid Luleå tekniska universitet. Under hösten 2004 blev hon antagen till programmets högre årskurs och fick en individuell studieplan. En del A-kurser som ingick i den individuella studieplanen var kurser som hon ansökt om att få tillgodoräknade. Hon fick dock inget beslut om tillgodoräknande. Av hennes individuella studieplan framgår inte vilka obligatoriska kurser som hennes arbetslivserfarenhet och tidigare studier ersätter. Dessutom är kursplanerna bristfälliga; det saknas uppgifter om examinator, litteratur och examinationsform. Så vitt hon vet diarieförs de inte på något sätt. Hon har i omgångar varit i kontakt med de ansvariga vid Musikhögskolan som säger sig vara medvetna om hur en kursplan skall se ut men bristerna har inte åtgärdats.

Till anmälan har fogats kursplanerna för kurserna *Medier i samhället* och *Språket som journalistiskt redskap* samt utbildningsplanen för programmet *Medie- och kommunikationsvetenskap*.

Universitetets yttrande

Luleå tekniska universitet har anmodats att yttra sig över anmälan och har, genom universitetetsjuristen, anfört i huvudsak följande.

N N kontaktade under hösten 2003 Musikhögskolan vid Luleå tekniska universitet (LTU) för att få besked om vad som krävdes för en examen med huvudinriktning på programmet Media och kommunikationsvetenskap (MKV) utifrån hennes tidigare meriter. Detta ledde till kontakt med centrala studievägledningen vid LTU. Under hösten 2003 och våren 2004 diskuterades olika alter-

BESLUT

2005-05-09

Reg.nr 31-1067-05

Sid 2

nativ tillsammans med N N. Ett av alternativen var att ansöka till ”senare del” av programmet. N N inlämnade en sådan ansökan under våren 2004. Ansökan kom att – på N Ns begäran – vara vilande under en period och togs sedermera upp till bedömning under hösten 2004. Detta ledde till att N N antogs till ”senare del” av MKV-programmet med inriktning mot journalistik. Parallellt med diskussionerna med studievägledningen ansökte och antogs N N dessutom till separata kurser inom MKV på B-nivå. Hon lämnade i anslutning till detta in en ansökan om tillgodoräknande av kurser. Eftersom N N antogs till senare del av MKV-programmet hanterades hennes ansökan om tillgodoräknande som en del i arbetet med att utarbeta en individuell utbildningsplan. Den individuella utbildningsplanen fastställdes den 1 december 2004. I ett e-postmeddelande den 9 december 2004 ställde sig N N positiv till planen. Universitetets handläggning har präglats av såväl engagemang som en seriös ansats för studentens bästa. Vad gäller N Ns påpekande angående vissa kursplaner vid Musikhögskolan noteras endast att hennes synpunkter inte helt saknar fog. MKV-programmet är dock relativt nytt medan utvecklings- och förändringstakten har varit och är hög. Detta innebär att kursplanerna är föremål för fortlöpande översyn. Mot denna bakgrund torde de brister som N N berör i sin anmälan komma att åtgärdas inom ramen för pågående översyn.

N N har getts tillfälle att bemöta universitetets yttrande och lämnat ytterligare synpunkter. Hon har anfört bl.a. att hon aldrig hade nöjt sig med sin individuella utbildningsplan om hon fått information om att man i utbildningsplanen hade beaktat hennes ansökningar om tillgodoräknande av vissa kurser.

Högskoleverkets bedömning

Tillgodoräknande

I 6 kap. 12–14 §§ högskoleförordningen (1993:100) regleras tillgodoräknande av kurs. Av 6 kap. 14 § framgår att högskolan skall pröva om en tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande samt att endast den som är student och den som gått igenom viss uppdragsutbildning kan komma i fråga för tillgodoräknande. Med student avses enligt 1 kap. 4 § högskoleförordningen den som är antagen till och bedriver högskoleutbildning. Beslut om tillgodoräknande av kurs kan enligt 12 kap. 2 § 6 högskoleförordningen överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

I förvaltningslagen (1986:223) anges olika krav som måste vara uppfyllda om ett ärende avser myndighetsutövning mot enskild, bl.a. krav på motivering av beslut (20 §).

I 31 § verksförordningen (1995:1322), som är tillämplig på högskolorna, regleras krav på dokumentation av myndighetens beslut.

Av utredningen framgår att N N redan innan hon blev antagen som student kontaktade universitetet angående besked om tillgodoräknande. Sedan hon under hösten 2004 blivit antagen till MKV-programmet ansökte hon på nytt om

BESLUT

2005-05-09

Reg.nr 31-1067-05

Sid 3

tillgodoräknande av sin tidigare utbildning och yrkeserfarenhet. Hon fick dock inte något beslut om tillgodoräknande utan hennes ansökan hanterades i stället som en del i universitetets arbete med att utarbeta en individuell utbildningsplan för henne.

Innan N N blev antagen till universitetet kunde hon inte betraktas som student. Universitetet hade då ingen skyldighet att pröva hennes ansökan om tillgodoräknande enligt 6 kap. 14 § högskoleförordningen.

Beträffande en till lärosätet antagen student har lärosätet skyldighet att, i varje fall på studentens begäran, fatta ett särskilt beslut om tillgodoräknande som måste dokumenteras i enlighet med 31 § verksförordningen. Högskoleverket har i flera tillsynsbeslut, promemorior från tillsynsbesök och tillsynsrapporter påpekat att ett lärosäte inte får vänta med att fatta beslut om tillgodoräknande tills studenten tar ut examen (jmf beslut 2000-06-21, reg.nr 31-2305-99, promemoria från tillsynsbesöket vid Södertörns högskola 2004-05-03, reg.nr 31-975-03, s. 13, Tillgodoräknande av tidigare utbildning och yrkeserfarenhet, redovisning av ett regeringsuppdrag 2004-05-18, reg.nr 30-171-04, s. 26). Om det inte är helt klart att beslutet innebär ett helt bifall till studentens begäran bör lärosätet dessutom lämna en överklagandehänvisning eller på något annat sätt informera om möjligheten till överklagande. Eftersom beslut om tillgodoräknande avser myndighetsutövning mot enskild måste det vid helt eller delvis avslag också uppfylla de i förvaltningslagen angivna kraven på bl.a. motivering av beslut. Föreskrifterna i förvaltningslagen samt bestämmelserna i högskoleförordningen om rätten till tillgodoräknande och om överklagandemöjligheten har en stor betydelse för studenternas rättssäkerhet.

I högskoleförordningen finns däremot inga föreskrifter om individuella utbildningsplaner inom grundläggande högskoleutbildning. En sådan plan skulle kunna utgöra ett hjälpmedel för studenten att genomföra utbildningen, men bör i den ovan beskrivna situationen lämpligen upprättas efter det att lärosätet fattat ett beslut om tillgodoräknande som vunnit laga kraft. En individuell utbildningsplan kan dock inte ersätta ett beslut om tillgodoräknande.

N N har således, sedan hon blev antagen, haft rätt att få ett särskilt beslut om tillgodoräknande. Universitetets förfarande att upprätta en individuell utbildningsplan i stället för att fatta beslut om tillgodoräknande saknar stöd i gällande regler. En individuell utbildningsplan kan dessutom, till skillnad från ett beslut om tillgodoräknande, inte överklagas varför N N inte har kunnat utnyttja denna möjlighet. Högskoleverket är kritiskt till universitetets handläggning av N Ns ansökan om tillgodoräknande.

Högskoleverket anholder om universitetets redovisning av ärendets fortsatta handläggning senast den 6 juni 2005.

BESLUT

2005-05-09

Reg.nr 31-1067-05

Sid 4

Kursplaner

I 6 kap. 7 § högskoleförordningen finns bestämmelser om vad som skall anges i en kursplan. Det är ostridigt i ärendet att de aktuella kursplanerna inte har uppfyllt dessa krav. Högskoleverket ställer sig kritiskt till detta.

Högskoleverket anhåller om universitetets redovisning av hur de påtalade bristerna i kursplanerna har åtgärdats. Redovisningen bör komma in till Högskoleverket senast den 6 juni 2005.

På Högskoleverket vägnar

Annica Lindblom

Chefsjurist

Teresa Edelman

Verksjurist

Kopia för kännedom till

N N